

Република Србија

**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Број:4/0-02-08/2016-11

Датум:12.12.2016. године

Београд

Савет Комисије за заштиту конкуренције, на основу чл. 22. ст. 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13), чл. 192. ст. 2. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97, 31/01 и „Службени гласник РС“, бр. 30/2010) и Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“, бр. 50/2010), одлучујући у поступку покренутом по службеној дужности против друштва Bora Kečić – specijalni transporti doo Preduzeće za transportne usluge u drumskom saobraćaju, proizvodne i trgovinske delatnosti Beograd - (Čukarica), Стевана Филиповића бр. 113, Београд, које заступа законски заступник, директор Славко Косовић, преко пуномоћника, адвоката Милице Суботић из АОД Јанковић, Поповић и Митић из Београда, Владимира Поповића бр. 6, адвоката Гордане Михаиловић из адвокатске канцеларије Михаиловић и Вишњић из Београда, Интернационалних бригада бр. 13 и адвоката Милана Ц. Лукића из Београда, Станоја Главаша бр. 1а, и Privrednog društva za transport, špediciju i usluge Large transport doo Beograd (Palilula), Поенкареова бр. 16, Београд, које заступа законски заступник, директор Вељко Поповић, ради утврђивања постојања повреде конкуренције – рестриктивни споразум у смислу члана 10. став 1. и 2. тачка 1) Закона о заштити конкуренције, на 87. седници одржаној 12.12.2016. године, доноси

РЕШЕЊЕ

- 1. УТВРЂУЈЕ СЕ** да су друштва Bora Kečić – specijalni transporti doo Preduzeće za transportne usluge u drumskom saobraćaju, proizvodne i trgovinske delatnosti Beograd- (Čukarica), Стевана Филиповића бр. 113, Београд, и Privredno društvo za transport, špediciju i usluge Large transport doo Beograd (Palilula), Поенкареова бр. 16, Београд, договорила појединачно учешће у поступку јавне набавке организоване по партијама бр. ЈН 419-13-0, Транспорт енергетског трансформатора и манипулативне активности у објектима Јавног предузећа Електромрежа Србије и утврдила цене сваке појединачне понуде по партијама,

чиме су закључила рестриктивни споразум којим су значајно ограничила и нарушила конкуренцију.

2. **УТВРЂУЈЕ СЕ** да је рестриктивни споразум из тачке 1. диспозитива овог решења забрањен и ништав ex lege.
3. **ОДРЕЂУЈЕ СЕ МЕРА ЗАШТИТЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ** у облику обавезе плаћања новчаног износа друштвима из тачке 1. диспозитива овог решења и то:

-привредном друштву Bora Kečić – specijalni transporti doo Preduzeće za transportne usluge u drumskom saobraćaju, proizvodne i trgovinske delatnosti Beograd - (Čukarica), Стевана Филиповића бр. 113, Београд, у висини 2,42% од укупног годишњег прихода оствареног у 2013. години односно у износу од 9.478.873,00 динара (словима: деветмилионачетристоседамдесетосамхиљадаосамстоседамдесеттри динара)

-привредном друштву за транспорт, шпедицију и услуге Large transport doo Beograd (Palilula), Поенкареова бр. 16, Београд у висини 2,42% од укупног годишњег прихода оствареног у 2013. години односно у износу од 1.006.042,00 динара (словима: милионшестхиљадачетрдесетдва динара).

4. **НАЛАЖЕ СЕ** друштвима из тачке 1. диспозитива овог решења да изврше уплату новчаног износа мере заштите конкуренције појединачно утврђеног у тачки 3. диспозитива овог решења на рачун буџета Републике Србије број 840 743224 843 94 модел 97 – са позивом на број: двоцифрени контролни број по моделу 97 – троцифрени број општине, града односно територије – и позивом на број овог решења.
5. **ОДРЕЂУЈЕ СЕ РОК** од три (3) месеца од дана пријема решења за извршење налога из тачке 4. диспозитива овог решења, под претњом принудног извршења.
6. **ЗАБРАЊУЈЕ СЕ** привредним друштвима из тачке 1. диспозитива овог решења свако будуће поступање којим би се могла ограничити, нарушити или спречити конкуренција изричитим или прећутним тајним договарањем или разменом поверљивих информација.
7. Ово решење се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страни Комисије за заштиту конкуренције.

Образложење

I. Покретање поступка и странке у поступку

Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија), примила је Иницијативу Јавног предузећа Електромрежа Србије (у даљем тексту: ЈП ЕМС или наручилац) бр. 4/0-04-486/2014-01 од 14.07.2014. године, за испитивање повреде конкуренције, учињене од стране друштава Bora Kečić – specijalni transporti doo Preduzeće za transportne usluge u drumskom saobraćaju, proizvodne i trgovinske delatnosti Beograd - (Čukarica), Стевана Филиповића бр. 113, Београд (у даљем тексту: „Bora Kečić“) и Privrednog društva za transport, špediciju i usluge Large transport doo Beograd

(Palilula), Поенкареова бр. 16, Београд (у даљем тексту: „Large Transport“). Као радња повреде конкуренције у Иницијативи је наведено да понуде ових друштава као понуђача у јавној набавци бр. ЈН 419-13-0, Транспорт енергетског трансформатора и манипулативне активности у објектима Јавног предузећа Електромрежа Србије, нису поднете независно, без договора једног са другим понуђачем. На ову околност, наручиоцу је указало Предузеће за превоз, претовар и шпедицију Savatrans doo Београд (у даљем тексту: „Savatrans“), као учесник у поступку наведене јавне набавке, подносићи захтев за заштиту права Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки (у даљем тексту: Републичка комисија). Друштво „Savatrans“ је у поступку конкретне јавне набавке, између осталог, указало на то да је директор друштва „Large transport“ Бранкица Витковић, истовремено директор друштва Bora Kečić-Usluge d.o.o. Предузеће за услужне делатности Београд-Železnik, (у даљем тексту: Bora Kečić doo), које је зависно друштво другог понуђача - друштва Bora Kečić – specijalni transporti doo, чији оснивач је такође Жарко Косовић, као и да су се Жарко Косовић и Вељко Поповић (оснивач друштва „Large transport“) појавили заједно на отварању понуда у јавној набавци бр. 7/3 ЈП „ЕПС-ПД Термоелектране и копови Костолац“ у име понуђача Bora Kečić – specijalni transporti doo.

Решавајући о захтеву за заштиту права друштва „Savatrans“, Републичка комисија, Решењем бр. 4-00-1102/2014 од 23.06.2014. године, делимично је усвојила захтев за заштиту права подносиоца захтева „Savatrans“ и делимично поништила предметни поступак јавне набавке. У образложењу решења Републичке комисије од 23.06.2014. године, а поводом претходног навода, указано је наручиоцу да се на основу члана 27. став 1. Закона о јавним набавкама обрати Комисији за заштиту конкуренције, која ће утврдити да ли је дошло до кршења правила о конкуренцији, јер, према ставу Републичке комисије, чињеница да су изабрани понуђачи повезани преко трећег правног лица на тај начин што је директор једног изабраног понуђача истовремено директор правног лица које није понуђач али чији је власник удела истовремено власник удела и директор другог изабраног понуђача, може се подвести под основану сумњу из наведеног члана.

С обзиром на то да су оснивачи два друштва „Bora Kečić“ и „Large transport“ родбински и пословно повезани, да се појављује иста адреса са којег оба друштва послују, да је директор друштва „Large transport“ истовремено директор друштва Bora Kečić doo - зависног друштва „Bora Kečić“, да је друштво „Large transport“ одустало од свих партија у којима је друштво „Bora Kečić“ другорангирано, а имајући у виду достављену документацију и остале расположиве податке и информације, Комисија је основано претпоставила постојање повреде конкуренције - рестриктивни споразум из члана 10. тачка 1) Закона о заштити конкуренције (у даљем тексту: Закон). Стога је Закључком Председника Комисије бр. 4/0-02-544/14-01 од 07.08.2014. године покренут поступак.

Код доношења одлуке о покретању поступка узето је у обзир да врста усаглашене праксе односно договора између учесника на тржишту који су обухваћени чланом 10. став 2. Закона представља понашање где бар један учесник на тржишту у односу према другом усвоји одређено понашање на тржишту, односно где је као резултат контакта (директног или индиректног) између учесника на тржишту уклоњена или значајно смањена неизвесност њиховог понашања на тржишту. Уколико понуђачи договоре цене и квалитет предмета јавне набавке, или се потенцијални понуђачи договоре да поједини од њих не поднесу понуду ограничава се конкуренција у поступку спровођења јавне набавке и вероватно је да наручилац неће остварити оптимални циљ због којег се

спроводи јавна набавка, већ ће платити више за предмет набавке него што би платио у условима конкуренције. Овај вид забрањеног рестриктивног споразума је познат као „намештена понуда“ у складу са опште прихваћеним термином у европској пракси примене права конкуренције (bid rigging), како је то објашњено у Упутству за откривање „намештених понуда“ у поступцима јавних набавки (у даљем тексту: Упутство), које је Савет Комисије донео 09.06.2011. године и објавио на интернет страници Комисије www.kzk.gov.rs.

Поједини индикатори за „намештену понуду“, наведени у Упутству су: неочекивано повлачење понуде, одржавање састанака конкурената непосредно пре истека рока за подношење понуда, идентичне грешке у понудама, сличан рукопис или идентична форма у различитим понудама, различите понуде су послате са истог факса или из исте поште и др.

У оцени да ли је у конкретном случају основана претпоставка да је дошло до „намештене понуде“ допринеле су и следеће околности: неочекивано повлачење понуде, идентичан рукопис у документима који су саставни део две понуде поднете од стране различитих понуђача и коришћење истог броја факса који припада једном понуђачу за комуникацију са наручиоцем од стране другог понуђача.

Странке у поступку су:

- Bora Kečić – specijalni transporti doo Preduzeće za transportne usluge u drumskom saobraćaju, proizvodne i trgovinske delatnosti Beograd - (Čukarica), Стевана Филиповића бр. 113, Београд, матични број: 17408003, шифра делатности: 4941 назив делатности: друмски превоз терета, датум оснивања 25.12.2001. године, ПИБ 101017218, члан друштва Жарко Косовић, директор Славко Косовић;
- Privredno društvo za transport, špediciju i usluge Large transport doo Beograd (Palilula), Поенкареова бр. 16, Београд, матични број: 20526076, шифра делатности: 4941 назив делатности: друмски превоз терета датум оснивања 14.04.2009. године, ПИБ: 106117525, члан друштва и директор Вељко Поповић.

II. Поступак јавне набавке

На основу навода из Иницијативе, документације достављене од стране подносиоца Иницијативе и трећих лица, изјашњења странака у поднесцима и на усменим расправама одржаним 08.10.2015. године и 20.10.2015. године, исказа сведока, и нарочито на основу Обавештења о битним чињеницама и доказима и осталим елементима утврђеним у поступку и позиву за изјашњење бр. 4/0-02-08/2016-01 од 21.06.2016. године (у даљем тексту: Обавештење), које је странкама достављено у смислу одредбе члана 38. став 2. Закона, изјашњењима друштва „Bora Kečić“ бр. 4/0-02-08/2016-06 од 11.07.2016. године и бр. 4/0-02-08/2016-08 од 22.07.2016. године и друштва „Large transport“ бр. 4/0-02-08/2016-07 од 12.07.2016. године, те других расположивих информација и података, у испитном поступку је утврђено следеће чињенично стање.

Према списима предмета утврђено је да је јавни позив за подношење понуда у овој јавној набавци објављен дана 05.03.2014. године, у Службеном гласнику РС, на Порталу јавних набавки и интернет страни наручиоца и да се иста спроводи према

одредбама Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“ број 124/2012, у даљем тексту: ЗЈН).

Јавна набавка бр. 419-13-0 је спроведена по партијама од 1 до 6 и то:

- партија бр. 1- Манипулативне активности енергетским трансформаторима у кругу ТС Лесковац,
- партија бр. 2- Манипулативне активности енергетским трансформаторима у кругу ТС Краљево,
- партија бр. 3- Манипулативне активности енергетским трансформаторима у кругу ТС Јагодина, изабрана као најповољнија понуда друштва
- партија бр. 4- Манипулативне активности енергетским трансформаторима у кругу ТС Обреновац,
- партија бр. 5- Манипулативне активности енергетским трансформаторима у кругу ТС Београд,
- партија бр. 6- Транспорт енергетског трансформатора на релацији ТС Крагујевац—Рипањ.

Процењена вредност јавне набавке по свим партијама износи 38.272.000,00 динара, а појединачно по партијама износи: партија 1: 5.800.000,00, партија 2: 4.640.000,00, партија 3: 3.480.000,00, партија 4: 3.712.000,00, партија 5: 4.400.000,00 и партија 6: 16.240.000,00. Према Опису услуге из услова конкурсне документације предмет партија 1-5 је манипулација трансформаторима која подразумева: превлачења трансформатора по шинама у дужини од неколико метара (4м, 8м) у кругу ТС, утовар и истовар трансформатора у приколицу за друмски транспорт, превоз трансформатора у кругу ТС у дужини од 150м, 300м и 600м. Тежине трансформатора по партијама су: партија 1: 95т и 180т; партија 2: 102т и 109,5т; партија 3: 192т; партија 4: 192т; партија 5: 93т и 76,1т и партија 6: 183т.

У делу конкурсне документације под бројем 2. Упутство како да сачине понуду, у тачки 14) је прописано да су понуђачи у обавези да доставе гаранцију за озбиљност понуде којом обезбеђују испуњење својих обавеза у поступку додељивања уговора о јавној набавци, и то сопствену соло меницу на износ од минимално 5% од вредности понуде. У случају да понуђач измени, допуни или опозове своју понуду након јавног отварања понуда или одбије да потпише уговор у законском року у случају да је његова понуда изабрана као најповољнија, наручилац ће уновчити меницу. Уколико понуђач чија понуда је изабрана одбије да закључи уговор, наручилац може закључити уговор са првим следећим најповољнијим понуђачем.

У делу конкурсне документације 4. Упутство како се доказује испуњеност услова конкурсне документације, под „Обавезни услови”, између осталог, спада услов из тачке 5. да понуђач има дозволу надлежног органа за обављање делатности која је предмет јавне набавке, ако је таква дозвола предвиђена посебним прописом (страни понуђачи), а као доказ наведено је да су страни понуђачи дужни да приложе важећу дозволу надлежног органа за обављање делатности која је предмет јавне набавке (каботажа).

У делу конкурсне документације под тачком 6. „Додатни услови” наведено је да понуђач располаже довољним финансијским и техничким капацитетом, тј. да није исказао губитак у претходне три године и да је у било којој од последње три обрачунске године 2010, 2011, 2012. имао пословни приход чија вредност је минимално 2,5 пута већа од вредности понуде.

Наручилац је изменио конкурсну документацију у погледу додатног услова - располагање довољним техничким капацитетом, до које измене је дошло дана 13.03.2014. године, на начин да понуђач треба да поседује минимум 1 прикључно возило (приколицу или полуприколицу носивости минимум тежине трансформатора који се по предметној партији превози), адекватно вучно возило и дизалицу и опрему за подизање и превлачење терета.

На захтев за појашњење потенцијалног понуђача „Savatrans“ бр. 05-14053 од 10.03.2014. године да ли је могуће трансформатор снаге 300 МВА у ТС Лесковац 2, што се односи и на ТС Обреновац и ТС Јагодину, превући по шинама извођача радова без коришћења велике и скупе приколице нарочито зато што би било потребно једнако време за премештање трансформатора превлачењем по шинама и за утовар, транспорт и истовар у наведеним Трафо станицама, при чему би понуђач могао да по веома повољним ценама понуди премештање трансформатора из тачке А у тачку Б без коришћења велике и скупе приколице. **Наручилац је дана 13.03.2014. године у појашњењу конкурсних услова бр. 3064/1 појаснио да неће улазити у начин транспорта односно манипулацију трансформатора** и да захтева за сваку партију да се трансформатор пребаци са једне на другу локацију, како су оне наведене у документацији.

Друштво Cargo Montaza doo Београд у својству потенцијалног понуђача, дана 27.03.2014. године, поставило је електронским путем захтев за појашњење конкурсне документације да ли понуђачи морају да испуне услове из члана 74. ЗЈН и услове из одредбе члана 4. став 1. тачка 3) Правилника о ванредном превозу. У одговору бр. 3867 од 28.03.2014. године наручилац је нагласио да су понуђачи дужни да се придржавају свих нормативних аката Републике Србије. Друштво Cargo Montaza doo Београд, дана 28.03.2014. године, поновило је на исти начин захтев за појашњење конкурсне документације да ли транспорт трансформатора треба вршити на прикључним средствима опремљеним чеоним или подужним носачима, нагласивши да је претходни одговор непрецизан и нејасан **и да се питање односи на све партије а нарочито на партију 6.** У одговору бр. 3542 од 31.03.2014. године наручилац је нагласио да су понуђачи дужни да се придржавају свих нормативних аката Републике Србије, односно члана 74. ЗЈН, што је у вези са чланом 4. став 1. тачка 3) Правилника о ванредном превозу **и да остаје при задатим условима конкурсне документације.**

Према члану 7. Закона о међународном превозу у друмском саобраћају, страни превозник може да обавља „каботажу“ (превоз путника или ствари између насељених места на територији Републике Србије), а орган надлежан за послове саобраћаја може издати дозволу за обављање каботаже страном превознику, ако, на основу обавештења Привредне коморе, утврди да недостају одговарајући транспортни капацитети у земљи.

Одредбама члана 74. ЗЈН прописано је да битни захтеви који нису укључени у важеће техничке норме и стандарде, а који се односе на заштиту животне средине, безбедност и друге околности од општег интереса, морају да се примењују и да се изричито наведу у конкурсној документацији.

Према наведеној одредби Правилника о ванредном превозу (члан 4. тачка 3), за обављање ванредног превоза у случају транспорта трансформатора и статора тежине

преко 50т, дозвола управљача пута се може издати само за прикључна средства фабрички опремљена чеоним носачима или подужним носачима.

Из записника о отварању понуда бр. 1821/2 од 04.04.2014. године произлази да је отварање понуда започето у 12:30 часова и да су идентификоване три понуде за сваку партију, како следи у табели.

ТАБЕЛА ПОНУЂЕНИХ ЦЕНА ПО ПАРТИЈАМА

Учесници	„Large transport“	„Bora Kečić“	„Savatrans“
Ранг			
Број партије			
1	1.590.000,00	2.450.000,00	3.438.080,00
2	990.000,00	1.980.000,00	1.902.180,00
3	895.000,00	1.460.000,00	2.305.600,00
4	885.000,00	1.460.000,00	2.269.700,00
5	990.000,00	1.980.000,00	1.771.200,00
6	8.210.000,00	10.480.000,00	19.757.900,00

Из претходне табеле произлази да је у погледу цене друштво „Large transport“ дало најповољнију понуду у свим партијама. Понуђене цене друштва „Bora Kečić“ 100% су више од понуђених цена друштва „Large transport“ у партијама 2 и 5, а у осталим партијама више су око 60%, осим у партији 6 (25%). Такође, понуђене цене друштва „Bora Kečić“ у партијама 1-5 ниже су од процењене вредности око 50%. Поступајући по захтеву друштва „Savatrans“ за заштиту права у поступцима јавних набавки наручилац је у допису од 12.05.2014. године навео да није добро проценио вредност партија 2 и 5, која је 4,5 пута односно 2,5 пута већа од понуђене цене овог друштва.

Овлашћени представник друштва „Bora Kečić“, Љубомир Станојевић, на записник о отварању понуда, уложио је приговор да други учесници нису доставили адекватан доказ да испуњавају услов из члана 74. ЗЈН и одредби Правилника о ванредном превозу за безбедан транспорт трансформатора. Друштво „Large transport“ је дописом бр. 41 од 04.04.2014. године обавестило наручиоца да одустаје од понуде у партији 6, јер, како је

навело, неће моћи да обезбеди хидрауличне подужне носаче (носећи мост трансформатора) за приколицу носивости 240т до доношења одлуке наручиоца, с обзиром на то да га је инострана фабрика обавестила да јој је за изградњу и испоруку подужних носача неопходно десетак месеци. **У вези са овим неопходно је нагласити да у условима конкурсне документације није захтевано поседовање прикључних возила са подужним носачима.**

Дописом бр. 4317, 4317/1 и 4317/2 од 09.04.2014. године наручилац је од сва три понуђача затражио додатна објашњења, позивајући се на одредбу члана 93. став 1. ЗЈН, да ли могу за партију 1-6 да обезбеде дозволу за ванредни превоз трансформатора претходно наводећи да нигде експлицитно није тражен доказ којим се доказује испуњење услова из члана 74. ЗЈН и из одредби Правилника о ванредном превозу. У истом допису наручилац је подсетио на садржај свог појашњења од 31.03.2014. године (у којем је нагласио да остаје при задатим условима). Према одредби члана 93. став 1. ЗЈН наручилац може да захтева од понуђача додатна објашњења која ће му помоћи при прегледу, вредновању и упоређивању понуда, а може да врши и контролу (увид) код понуђача односно његовог подизвођача. **У другом ставу је прописано да наручилац не може да захтева, дозволи или понуди промену елемената понуде који су од значаја за примену критеријума за доделу уговора.** У складу са наведеним, испуњење услова за прибављање дозволе управљача пута није могло бити пресудно код оцене понуда, јер се услови конкурсне документације накнадно не могу мењати, односно могу се мењати до истека рока за подношење понуда (чл. 149. ЗЈН). Сагласно претходним одредбама ЗЈН, после отварања понуде наручилац не може да захтева испуњење услова који није прописан у конкурсним условима већ приступа стручној оцени понуда или доноси одлуку о обустави поступка јавне набавке.

На допис наручиоца од 09.04.2014. године, друштво „Large Transport” је одговорило, дана 11.04.2014. године, са броја факса друштва „Вора Кеџић”, да одустаје од понуда у партијама 1, 3 и 4, јер није успело да обезбеди-купи хидрауличне подужне носаче за приколицу носивости 240т, како би безбедно извршило транспорт предметних трансформатора, чије су тежине 180т, 183т и 192т.

Поводом истог дописа наручиоца, друштво „Вора Кеџић”, дана 10.04.2014. године, обавестило је наручиоца поднеском бр. 1189 да може да обезбеди дозволу за ванредни превоз трансформатора, о чему је доказ потврда од 03.04.2014. године, којом ЈП Путеви Србије потврђује да је издавало дозволе за ванредни превоз друштву „Вора Кеџић”.

Трећи понуђач, друштво „Savatrans“, одговорило је поднеском бр. 05-14096 од 11.04.2014. године да је питање из дописа наручиоца од 09.04.2014. године незаконито, јер конкурсном документацијом није тражен доказ о испуњености услова из члана 74. ЗЈН, те да дозволу за сваки појединачни превоз издаје управљач пута, с тим што је нагласио да ће предмет сваке појединачне партије извршити у потпуности на начин како је прописано.

Наручилац је, након одустајања друштва „Large Transport” од понуде у четири партије, приступио стручној оцени понуда. У Извештају о стручној оцени понуда бр. 1821/3 од 16.04.2014. године наручилац је констатовао да је понуђач „Large Transport” одустао од партије 1, 3, 4 и 6, у складу са чим је утврђена ранг листа преостала два понуђача по

критеријуму најнижа цена, па је оцењено да је понуда друштва „Bora Kečić” исправна, одговарајућа и прихватљива понуда у партијама 1, 3, 4 и 6.

На основу изнетог, наручилац је донео: Одлуку бр. 1821/9 од 22.04.2014. године о додели уговора друштву „Bora Kečić” за партију 1; Одлуку бр. 1821/10 од 22.04.2014. године о додели уговора друштву „Large Transport” за партију 2; Одлуку бр. 1821/11 од 22.04.2014. године о додели уговора друштву „Bora Kečić” за партију 3; Одлуку бр. 1821/12 од 22.04.2014. године о додели уговора друштву „Bora Kečić” за партију 4; Одлуку бр. 1821/13 од 22.04.2014. године о додели уговора друштву „Large Transport” за партију 5 и Одлуку бр. 1821/14 од 22.04.2014. године о додели уговора друштву „Bora Kečić” за партију 6.

Одустајање од понуде друштва „Large Transport”, након отварања понуде, у четири партије у којима је друштво „Bora Kečić” другорангирани понуђач, за последицу је имало уновчавање меница друштва „Large Transport” у укупном износу од 579.000,00 динара (гаранција за озбиљност понуде за сваку партију посебно у износу од 5% од понуђене цене). Дописом бр. 8653 од 11.07.2014. године наручилац је доставио Управи за јавне набавке доказ о негативној референци друштва „Large Transport” (сходно члану 83. ЗЈН).

Одлуке о додели уговора оспорило је друштво „Savatrans“, како је већ истакнуто, подносећи наручиоцу захтев за заштиту права у поступцима јавних набавки, који је одбијен, због чега је исти захтев поднет Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки.

Решењем од 23.06.2014. године Републичка комисија је констатовала, поводом примедбе о неиспуњењу захтеваног услова финансијског и пословног капацитета имајући у виду да су приходи друштва „Large Transport” у 2010. години 4.021.000,00 динара, 2011. години 14.682.000,00 динара и 2012. години 10.480.000,00 динара, да пословни приход треба да буде минимално 2,5 пута већи од вредности сваке поједине партије а не укупне вредности свих партија. Стога је закључила да је друштво „Large Transport” испунило овај услов за партије 2 и 5.

Републичка комисија је такође констатовала да је чланом 75. став 1. тачка 5) ЗЈН прописано да понуђач у поступку јавне набавке мора доказати да има важећу дозволу надлежног органа за обављање делатности која је предмет јавне набавке, ако је таква дозвола предвиђена посебним прописом и да је наручилац био у обавези да као обавезан услов за учешће у поступку јавне набавке, у складу са чланом 75. став 1. тачка 5) ЗЈН, предвиди располагање решењем о испуњености услова за обављање јавног превоза, у смислу одредаба Закона о превозу у друмском саобраћају, због чега је овај навод подносиоца захтева оценила као основан.

У вези са наводом друштва „Savatrans“ у захтеву за заштиту права достављеном Републичкој комисији под бројем 76 од 06.05.2014. године да друштво „Large Transport” није доказало да располаже довољним техничким капацитетом, Републичка комисија је извршила увид у услове конкурсне документације и у понуду друштва „Large Transport”, па је утврдила да располаже прикључним возилом регистарских ознака 00-119БГ и 00-120БГ, као и теретним возилима регистарских ознака БГ376-00 и БГ229-00. Имајући у виду наведено, Републичка комисија је закључила да је изабрани понуђач за партију 2 и 5 испунио услов захтеваног техничког капацитета. У вези са овим констатује се да је друштво „Large Transport”, у свакој од 6 партија, поднело

доказе о располагању са два прикључна возила носивости по 120т, иако је за партије 2 и 5 био довољан доказ о располагању само са једним од та два прикључна возила.

На интернет страни наручиоца као и Порталу јавних набавки дана 15.02.2015. године објављена су Обавештења о обустави поступка јавне набавке број ЈН 419-13-0, Транспорт енергетског трансформатора и манипулативне активности у објектима ЈП ЕМС, у свим партијама, као и Обавештење о уложеном захтеву за заштиту права друштва „Вора Кеџић“ од 28.01.2015. године.

III Опис повреде конкуренције

У току поступка, Комисија је утврдила да је дошло до повреде конкуренције у смислу члана 10. став 2. тачка 1) Закона, кроз такозвану „намештену понуду“ у поступку јавне набавке.

Циљ намештене понуде био је да се елиминише ризик евентуално повољније понуде, те да се обезбеди да у предметној јавној набавци успеју друштва „Вора Кеџић“ и „Large Transport“ и да остваре добит која би била виша од оне коју би остварила у условима слободне и фер конкуренције.

Одустанак друштва „Large Transport“ од понуда у партијама 1, 3, 4 и 6 имао је за исход да друштво „Вора Кеџић“ постане најповољнији понуђач, јер је цена преосталог конкурента-друштва „Savatrans“ била виша. За одустајање од партија 1, 3 и 4 Комисији није предочено валидно, објективно оправдање. Што се тиче партије 6, друштво „Large Transport“ сасвим очигледно није испуњавало унапред прописане финансијске критеријуме али се ипак пријавило, на супрот пословној логици, а све у корист остварења стратегије договорене са друштвом „Вора Кеџић“ о одустајању од понуде, чији је циљ обезбеђење победе над преосталим конкурентом. Наиме, одустајање од неприхватљиве понуде у партији 6 послужило је да се скрене пажња на дозволу управљача пута односно потребу за поседовањем прикључних возила са подужним (чеоним) носачима (што би са овом партијом могло имати везе али нема са друштвом „Large Transport“) и да се исти разлог искористи и за одустајање од још три партије, што је све конзистентно са уложеним приговором друштва „Вора Кеџић“ на отварању понуда, али није у вези са условима конкурсне документације а нарочито ни у вези са предметом услуге у првих пет партија. У поређењу са понашањем ова два понуђача оцењено је да понашање трећег понуђача, у истој правној и чињеничној ситуацији, представља пример понашања понуђача који се такмичи да би закључио уговор а које понашање је у потпуности супротно понашању које су предузела друштва „Вора Кеџић“ и „Large Transport“.

Као што ће такође бити доказано у наставку образложења овог решења, критеријуми на основу којих је друштво „Large Transport“ одустало од своје понуде у партијама 1, 3 и 4 су смишљени и наметнути накнадно, јер немају везе са прописаним условима конкурсне документације, са прибављањем наводно потребне опреме од иностраног партнера, нити са прибављањем дозволе управљача пута. У вези с тим се констатује да

се образложење за одустајање од понуде друштва „Large Transport” у четири партије дато наручиоцу (инострана фабрика је обавестила то друштво да јој је за изградњу и испоруку подужних носача неопходно десетак месеци) не подудара са образложењем датим у поступку пред Комисијом (иностранци партнер је обећао том друштву да ће му изнајмити одређену опрему а потом је одустао).

У партијама 2 и 5 друштво „Large Transport” није одустало од понуде, јер је у тим партијама трећи понуђач-друштво „Savatrans“ дало најповољнију понуду. Одустајањем од понуда у тим партијама, друштво „Large Transport” би учинило да ни оно ни друштво „Вора Кеџић“ не добију те партије. Да јавна набавка није обустављена, друштва „Вора Кеџић“ и „Large Transport” остварила би противправну добит од 2.930.500,00 динара (такозвана „монополска рента“), на начин који ће бити подробније објашњен.

Друштва „Вора Кеџић“ и „Large Transport“ нису имала само мотив да повреду конкуренцију, у смислу новчане добити, на начин претходно описан. Она су имала прилику и средство да то ураде, кроз своје тесне личне, породичне и пословне односе.

Одлучне чињенице за утврђивање постојања повреде конкуренције

У испитном поступку Комисија је, ради утврђивања одлучних чињеница од значаја за предмет овог поступка, испитавала:

а) да ли је друштво „Large Transport” испунило услове конкурсне документације прописане у позиву за подношење понуде и да ли је било неопходно у условима конкурсне документације прописати услов везан за прибављање дозволе управљача пута и поседовање подужних носачима, односно да ли је објективно и разумно оправдање друштва „Large Transport” да одустане од понуде у партијама 1, 3, 4 и 6, у којима је друштво „Вора Кеџић“ другорангирано;

б) да ли су два друштва „Large Transport” и „Вора Кеџић“ формално правно или фактички повезана друштва и утицај те чињенице на одлуку да поднесу појединачне понуде и на њихово понашање у вези са конкретном јавном набавком пре и у току спровођења поступка јавне набавке;

IV (а) Испуњеност услова из конкурсне документације

Код утврђивања чињеничног стања у овом поступку у обзир су узети релевантни наводи друштва „Large Transport” и „Вора Кеџић“ којима се оспорава договор. Странке су навеле да је једино друштво „Вора Кеџић“ имало опрему за извршење уговора, због чега је истакло приговор на записник о отварању понуде. Странке су такође навеле да друштво „Large Transport” није успело да обезбеди опрему за безбедно извршење предмета набавке у партијама од којих је одустало и да се одустајање од понуде цени у односу на услове извршења набавке а не у односу на конкурсне услове за подношење понуде.

Према одредбама ЗЈН понуде се оцењују с обзиром на испуњеност услова конкурсне документације, а не на основу услова за извршење предмета јавне набавке, како тврди друштво „Вора Кеџић“. Наиме, одредбом члана 106. ЗЈН прописано је да ће наручилац одбити понуду ако понуђач не докаже да испуњава обавезне и додатне услове за

учешће, док је одредбом члана 107. ЗЈН прописано да је наручилац дужан да у поступку јавне набавке, пошто прегледа и оцени понуде, одбије све неприхватљиве понуде а прихватљиве понуде рангира применом критеријума за доделу уговора **одређеног у позиву за подношење понуде и конкурсној документацији.**

Према документацији понуда три понуђача („Large Transport”, „Bora Kečić“ и „Savatrans“) произлази да су све три понуде испуниле услове захтеваног техничког капацитета прописане конкурсном документацијом, с тим што услов конкурсне документације под тачком 6. „Додатни услови” - располагање довољним финансијским и техничким капацитетом није испунило друштво „Large Transport” за партију 6.

Докази о испуњености услова конкурсне документације произлазе из документације понуда. Друштво „Large Transport” није имало захтевани финансијски и пословни капацитет (приход) у наведене три године (2010, 2011, 2012) који је 2,5 већи од његове понуђене цене у партији 6, што је утврђено на основу Биланса успеха овог друштва, због чега се констатује да није испунило наведени услов за партију 6. Стога би понуда у овој партији била оцењена као неприхватљива понуда.

Поседовањем два прикључна возила произвођача „Cometto”, како произлази из сабраћајне дозволе, регистарских ознака 00-119БГ и 00-120БГ, носивости од по 120т друштво „Large Transport” је доказало да испуњава услове захтеваног техничког капацитета у свих 6 партија (приколицу или полуприколицу носивости минимум тежине трансформатора који се по предметној партији превози). У случају спајања прикључних возила (скуп прикључних возила) могуће је превести тежину трансформатора која одговара збиру носивости спојених прикључних возила, што је у конкретном случају 240т а најтежи трансформатор је тежине 192т. На могућност спајања (модуларних) приколица произвођача „Cometto”, друштво „Bora Kečić” је указало на страни 2. поднеска бр. 4/0-02-45/2015-08 од 02.03.2015. године, с тим што у поднеску од 11.07.2016. године оспорава да се спајањем приколица без подужних носача може безбедно превести трансформатор. Наиме, уз поднесак бр. 4/0-02-544/2014-11 од 25.12.2014. године друштво „Bora Kečić” је доставило декларацију произвођача модуларних прикључних возила Industrie Cometto S.p.A. 12011 Borgo .S. Dalmazzo, Via Cunero 20, од 21.02.2014. године којом произвођач, између осталог, потврђује да су модули (прикључно возило) тог произвођача произведени на начин да су подесни за транспорт трансформатора и статора тежих од 50т, у складу са локалним прописима. Прегледом документације понуда друштва „Bora Kečić” утврђено је да је оно испунило услове захтеваног техничког капацитета, с обзиром на то да је за сваку партију доставило доказе о поседовању два модуларна прикључна возила италијанског произвођача Industrie Cometto S.p.A. носивости од по 125т, која спајањем чине скуп возила и омогућавају превоз терета носивости 250т, који терет се може превести са или без подужних носача. Уколико је у питању превоз трансформатора тежих од 50т у друмском саобраћају, несумњиво је потребно имати подужне носаче (члан 4. тачка 3) Правилника о ванредном превозу), јер се без истих не може прибавити дозвола управљача пута по којем се врши превоз, а иста је обавезна.

Имајући у виду да и друштво „Large Transport” поседује прикључна возила произвођача „Cometto”, то значи да се иста могу спајати, јер су модуларна, како произлази из декларације тог произвођача. Међутим, све ово је релевантно за начин извршења предмета јавне набавке док се оправданост одустајања цени у односу на прописане

услове за подношење понуде. У допису Министарства унутрашњих послова, Полицијска управа за град Београд, Одељење за управне послове, Одељење за регистрацију возила и возачке дозволе бр. 226.1-2205/15 од 07.03.2015. године наведено је да је друштво „Large transport“ такође власник прикључног возила регистарске ознаке 00-317БГ носивости 214т, што потврђује да би друштво „Large transport“ испунило услове конкурсне документације у партијама 1-5 и да је поднело доказе о поседовању овог прикључног возила.

Из документације понуде друштва „Savatrans“ произлази да је доставило доказ о испуњености захтеваног техничког капацитета и све доказе испуњености захтеваног техничког капацитета означило као „поверљиво“. Из објављених података у вези са другим јавним набавкама произлази да ово друштво поседује прикључна возила носивости 294 565 кг (Одлука о додели јавне набавке бр. ЈН. 7/3 бр. 1468 од 26.04.2014. године). У јавној набавци ЈН бр. 7/3– Превоз два трансформатора из ТЕ Колубара Б, измештање трансформатора из Костолац Б и постављање трансформатора из ТЕ Колубара Б на место монтаже, уговор је додељен друштву „Вора Кеџић“, с тим што се у одлуци о додели уговора констатује да се понуда друштва „Savatrans“ одбија, јер није доставило довољан број захтеваних референтних потврда и зато што није испунило захтевани услов везано за укупну носивост возила од 319 000 кг, будући да је из читача саобраћајних дозвола утврђена укупна носивост од 294 565 кг.

На основу изнетог утврђено је да су сви понуђачи у конкретној јавној набавци испунили услове захтеваног техничког капацитета за подношење понуде, што обесмишљава свако одустајање од понуде услед непоседовања захтеване опреме.

Предмет услуга у партијама 1-5 је манипулација трансформатора у кругу Трафо станице, што не подразумева превоз по путу као саобраћајној површини у смислу прописа о јавним путевима или о безбедности саобраћаја на путевима, због чега прибављање дозволе управљача пута није потребно а ни могуће, јер не постоји управљач пута, нити други учесници у саобраћају којима би се могла нарушити безбедност. Самим тим, ни поседовање подужних (чеоних) носача није неопходно за извршење предмета услуге у партијама 1-5, нити је прописано као услов конкурсне документације. Као што је већ наведено, одредбама члана 74. ЗЈН прописано је да битни захтеви који нису укључени у важеће техничке норме и стандарде, а који се односе на безбедност и друге околности од општег интереса, морају да се примењују и да се изричито наведу у конкурсној документацији. Одредбе члана 4. тачка 3) Правилника о ванредном превозу се односе на ванредни превоз по јавном путу, тј. односе се на превоз у друмском саобраћају, док је круг Трафо станице ограђен простор, у којем се налазе високонапонска постројења, услед чега за улаз у исти круг важе строга правила која подразумевају најаву, дозволу, пратњу, контролисано кретање и сл. због потенцијалне опасности по људски живот коју носи природа постројења. Код обиласка Трафо станица у конкретном случају постојала је најаву представника потенцијалних понуђача, овлашћење и сл. како би у строго контролисаним условима обишли круг Трафо станице и лакше припремили понуде.

Према томе, манипулација трансформатора у кругу одређене Трафо станице као услуга која је предмет партија 1-5, на начин како произлази из описа услуге и Обрасца о структури цене (5.2.), подразумева вучење трансформатора по шинама од неколико метара и транспорт трансформатора приколицом за друмски транспорт у дужини од 150м, 300м или 600м а све у кругу Трафо станице, што не значи да се трансформатор не

може преbacити са једног места на друго и без коришћења приколица уколико постоје технички услови за то (шине по којима се трансформатор може вући). Наиме, уколико у кругу одређене Трафо станице постоји техничка могућност да се премештање трансформатора изврши без коришћења приколице оно се могло извршити и без прикључних возила, јер је на питање друштва „Savatrans“ око начина манипулације (премештање трансформатора) **наручилац одговорио да неће улазити у начин манипулације**, иако је предвидео и описао услугу у поменутих обрасцима, која укључује превоз прикључним средствима. Како је већ констатовано, дозвола управљача пута за ванредни превоз у друмском саобраћају јесте неопходна али у условима у којима постоји управљач пута и где постоје други учесници у саобраћају. Самим тим, у одсуству ових услова, нема услова за прибављање дозволе па ни за обавезу поседовања чеоних носача.

С обзиром на предмет јавне набавке у партији 6 - превоз трансформатора на релацији ТС Крагујевац—Рипањ констатује се да је за ту партију, узимајући у обзир одредбу члана 4. тачка 3) Правилника о ванредном превозу, било обавезно прибавити дозволу управљача пута, односно поседовање прикључних возила са подужним носачима, што је у складу са одредбом члана 74. ЗЈН требало захтевати у условима конкурсне документације.

У Стручном налазу проф. др Милана Вујанића и проф. др Небојше Бојовића са Саобраћајног факултета од 07.07.2016. године, који је друштво „Вора Кеџић“ прибавило на сопствену иницијативу, и доставило уз поднесак од 11.07.2016. године, наведено је да се у свакој документацији и условима транспорта оваквих трансформатора мора поштовати примена специјалних прикључних возила пројектованих и произведених за овакве врсте транспорта – специјални вангабаритни транспорт. Стручни налаз од 07.07.2016. године је дат у вези са безбедношћу транспорта у друмском саобраћају, о чему брине законодавац регулишући ову област. У прописима који ту област регулишу није прописана обавеза поседовања подужних носача за потребе специјалног транспорта. Како је већ наведено, круг Трафо станице је ограђен и веома контролисан простор, у којем слободно не учествују други учесници у саобраћају, нити има висинских препрека као што су мостови и сл, где је релевантна висина терета, која се због тога превози уз помоћ подужних носача, који се налазе између два прикључна возила и омогућавају да терет буде нижи од површине прикључног возила на који се иначе ставља терет, како не би дошао у контакт са евентуалном висинском препреком, управо како је то приказано на слици и цртежу које је друштво „Вора Кеџић“ доставило уз поднесак од 02.03.2015. године.

У вези с тим, Стручни налаз стручњака за безбедност у саобраћају је првенствено цењен у контексту услова конкурсне документације којима није захтевано поседовање подужних (чеоних) носача, као и у контексту прописа о безбедности саобраћаја на путевима, који су у конкретном случају везани само за партију 6, у којој се ради о превозу у друмском саобраћају, како је претходно објашњено. Стога, навод да су разлози безбедности захтевали поседовање подужних носача и за партије 1-5 није основан нити поменути Стручни налаз може утицати на другачију одлуку.

Имајући у виду писмене доказе, на основу којих је донет претходни закључак о испуњењу захтеваног техничког капацитета прописаног условима конкурсне документације на страни друштва „Large Transport“ у партијама 1, 3, 4 и 6, оцењено је да друштво „Large Transport“ није ни покушавало да од привредног друштва Anatolia

Lojistik ve Ticaret Ltd. Sti, Turgut Ozal Cadessi No 14/A Cayirova/Kocalei (у даљем тексту: Турско друштво) прибави потребну опрему за извршење предмета јавне набавке у овим партијама. Извесност овог закључка произлази из чињенице да друштво „Large Transport” није приложило у документацији понуде условима конкурсне документације захтевану дозволу за каботажу за страног превозиоца, а исту није ни могло да прибави, јер је услов за издавања те дозволе непостојање домаћих капацитета, који несумњиво постоје (најмање друштво „Вога Кеџић”). Уз то, електронска писма Турског друштва од 28.03.2014. године и од 04.04.2014. године сама по себи представљају неуверљиве и непоуздане доказе с обзиром на то да нема доказа о томе на који начин су прибављена, нити је у писму од 28.03.2014. године наведен период у којем се издаје опрема. Сходно претходно утврђеном није поклоњено поверење исказу [...]¹, саслушаном у својству сведока на усменој расправи одржаној 20.10.2015. године, да је комуницирао са представником Турског друштва преко мобилног телефона кћерке Божице Поповић, због тога што не говори енглески језик, док је у пар наврата разговор обављен из поште на Миљаковцу. На исти начин је оцењено и писмо Турског друштва од 04.08.2015. године, достављено уз поднесак друштва „Large transport“ бр. 4/0-02-45/15-21 од 06.08.2015. године, као додатна изјава представника Турског друштва, Јана Питерса, да претходне две изјаве Турског друштва нису сачињене за потребе овог поступка.

На основу свега претходно изнетог закључено је да је одустајање друштва „Large Transport” од понуде у партијама 1, 3, 4 и 6 објективно неоправдано и нерационално с обзиром на финансијски губитак у виду наплаћених меница и стицања негативних референци у смислу члана 83. ЗЈН. Ово стога што је друштво „Large Transport” одустало од неприхватљиве понуде у партији 6, која би извесно била одбијена као и од понуда у партијама 1, 3, 4, у којима испуњава услове захтеваног техничког капацитета, и за које понуде нису захтевани подужни носачи, нити прибављање дозволе управљача пута, јер се превоз не врши по путу као саобраћајној површини већ у кругу Трафо станице.

IV (b) Лични, породични и пословни односи између друштава „Вога Кеџић“ и „Large Transport“

За разумевање понашања и предузимања пословних одлука два друштва „Large Transport” и „Вога Кеџић“ у вези са конкретном јавном набавком, како у периоду пре тако и после подношења конкретне понуде, размотрени су лични и пословни односи ових друштава, односно њихових оснивача, директора, запослених и сл, начина и организације пословања и сл.

Применом одредби члана 5. Закона, утврђено је да друштва „Large Transport” и „Вога Кеџић“ нису повезани учесници на тржишту на начин како је предвиђено одредбама овог члана. С друге стране, из пословних и родбинских односа оснивача два друштва и лица која су са њима повезана, произлази да су та два друштва фактички повезана друштва, из чега даље произлази могућност и средство за предузимање претходно описаних објективно неоправданих и нерационалних понашања, која у том случају могу бити предузета у циљу спровођења споразума о

¹ Акт садржи заштићене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или на други начин који Комисија сматра одговарајућим начином заштите.

понуђеним ценама у појединачним понудама и о наступу у поступку конкретне јавне набавке.

Друштва „Вора Кеџић“ и „Large transport“ су потврдила родбинске односе Жарка Косовића и Вељка Поповића - оснивача два друштва, односно околност да је Душанка Поповић сестра Жарка Косовића и супруга Вељка Поповића. На основу података из Регистра привредних субјеката АПР произлази да је Бранкица Витковић директор друштва „Large transport“ и друштва Вора Кеџић доо - зависног друштва „Вора Кеџић“.

Седишта пословних просторија у којима ова два друштва фактички обављају делатност су на истој адреси, Стевана Филиповића 113, Железник, иако је регистровано седиште друштва „Large transport“ на адреса Поенкареова 16. Из документације коју је доставило ЈП ЕМС у вези предметне јавне набавке утврђено је да су се доставнице за доставу свих шест Одлука од 22.04.2014. године о додели уговора са адресе друштва Поенкареова бр, 16, Београд, вратиле и да је на доставници забележено: „вратити“, прецртана је адреса Поенкареова бр. 16, и уписана је адреса Стевана Филиповића 113, 11250 Железник, што је адреса друштва „Вора Кеџић“. Све наведене Одлуке, дана 30.04.2014. године, преузела је Бранкица Витковић у просторијама наручиоца. Закључак Службеног лица за вођење поступка од 08.12.2014. године, упућен друштву „Large transport“, на регистровану адресу, вратио се са знаком „одсељен“ при чему је, дана 17.12.2014. године, провером података у Регистру привредних субјеката АПР утврђено да адреса седишта овог друштва није промењена.

Увидом у потписане доставнице оба друштва, у вези са комуникацијом са наручиоцем и Комисијом, уочено је да се потписује исто лице за оба друштва. На пример, на доставници којом је достављен закључак о покретању поступка пред Комисијом, за друштво „Вора Кеџић“, лице које је примило доставницу потписало се латиничним, великим штампаним словима, као VESNA GS. Из обавештења о наставку активности достављеног од стране наручиоца под бројем 8652 од 11.07.2014. године друштву „Large transport“, утврђено је да је на копији доставнице друштву „Large transport“ уписан потпис VESNA GS.

Службено лице за вођење поступка, у два наврата позивом телефонског броја друштва „Large transport“, који број је наведен у обрасцу „Подаци о понуђачу“, покушало је да контактира његовог законског заступника. У том циљу, дана 17.12.2014. године, позвано је ово друштво на телефон број 011 2580-592, као и дана 04.03.2015. године, што је констатовано службеним белешкама које су саставни део списка предмета. Оба пута се јавило лице изговоривши назив добијеног друштва „Tanes“ и представило се као Немања Дробњак. У Регистру привредних субјеката АПР седиште друштва Tanes društvo sa ograničenom odgovornošću za trgovinu i usluge Београда (Калуђерица), чији је директор Немања Дробњак, није на адреси Поенкареова 16, Београд. У деловодној књизи друштва Вора Кеџић доо за 2014. годину заведени су рачуни друштва „Tanes“ под ред. бр. 67 од 05.03; ред. бр. 129 и 130 од 06.05; ред. бр. 220 од 10.07; ред. бр. 243 од 21.07; ред. бр. 252 од 30.07; ред. бр. 318 од 06.10; ред. бр. 331 од 30.10 и ред. бр. 390 од 22.12. Према изјави [...], саслушаног у својству сведока на усменој расправи од 20.10.2015. године, у тој пословној просторији (једна просторија) обавља послове његов пријатељ, из чега, уз претходно утврђено, произлази да се делатност друштва „Large transport“ обавља на другој локацији.

Увидом у Регистар привредних субјеката АПР установљено је да је дана 16.12.2008. године уписана статусна промена спајање уз припајање привредног друштва Lager usluge a.d. Preduzeće за услужне делатности Веоград-Џелезник, Стевана Филиповића 113, МБ 17408011, као друштва стицаоца и привредних друштава Акционарско друштво за саобраћајно-агенцијску и трговинску делатност, Србијапревоз Београд, Ђуре Ђаковића 84, МБ 07077475, и Српски мамут Предузеће за транспорт, претовар, складиштење и услуге доо Београд, Кнеза Вишеслава 63, МБ 17252305, као друштва која престају да постоје припајањем, а на основу уговора о спајању уз припајање од 18.11.2008. године. Чланови Управног одбора друштва Србијапревоз а.д. Београд су били Жарко Косовић, Велимир Скочајић, брат супруге Жарка Косовића, и Драгана Ускоковић-Божовић, док је члан Надзорног одбора Душанка Поповић а директор је био Вељко Поповић. Члан друштва Српски мамут Предузеће за транспорт, претовар, складиштење и услуге доо Београд била је Душанка Поповић.

Из наведеног произлази да су спојена три друштва у којима су власници или директори, односно чланови управе чланови двеју родбински повезаних породица Косовић и Поповић.

Дана 31.07.2012. године, у Регистру привредних субјеката уписана је промена назива друштва: Lager usluge a.d. Preduzeće за услужне делатности Веоград-Џелезник тако да гласи: Bora Kečić-Usluge d.o.o. Preduzeće за услужне делатности Веоград-Џелезник. Дана 27.09.2012. године брише се назив Bora Kečić-Usluge d.o.o. Preduzeće за услужне делатности Веоград-Џелезник тако да гласи Bora Kečić d.o.o. Preduzeće за услужне делатности Веоград-Џелезник (Bora Kečić doo). Дана 27.12.2012. године регистрована је промена члана друштва Bora Kečić доо на начин да се брише члан Вељко Поповић, а уписује Жарко Косовић, који је у 2008. години већ био члан тог друштва док је то друштво пословало под другим називом, што потврђује честу размену чланства у једном друштву између чланова породица Косовић и Поповић.

Из оснивачког акта друштва „Euro Heavy Transport“ доо Веоград (матични број 20526076) од 27.04.2012 године произлази да је седиште друштва на адреси Поенкареова бр. 16, да је оснивач и једини члан друштва Душанка Поповић, а да је директор друштва Бранкица Витковић.

Решењем АПР број БД 163286/2012 од 03.01.2013. године, уписана је промена чланова друштва Euro Heavy Transport, doo Beograd (Palilula) и брисан је члан друштва Душанка Поповић, а уписан је Вељко Поповић, из чега произлази да до размене чланства у једном друштву долази и у оквиру чланова једне породице.

У складу са решењем АПР број БД 20398/2014 од 12.03.2014. године, уписана је промена назива друштва: Privredno društvo за transport, špediciju i usluge Euro Heavy Transport, doo Beograd (Palilula) у друштво: Privredno društvo за transport, špediciju i usluge Large transport, doo Beograd (Palilula), **што је седам дана после објављивања позива за прикупљање понуда у предметној јавној набавци.**

Према објављеним документима друштва Bora Kečić doo у Регистру привредних субјеката АПР произлази да је Вељко Поповић, дана 06.02.2014. године, као овлашћени предлагач поднео регистрациону пријаву у име друштва Bora Kečić doo, из чега произлази да је његов фактички однос према друштву Bora Kečić doo и даље значајан иако је дана 27.12.2012. године формално избрисан као члан овог друштва, а уписан је Жарко Косовић.

Наведена лица из породице Косовић и Поповић и лица која са њима заједнички делују располажу највећим бројем акција у друштву Србијапут а.д. Београд. Увидом у Централни регистар хартија од вредности утврђено је да је Велимир Скочајић, брат супруге Жарка Косовића, Весне Косовић, највећи акционар Србијапут а.д. Београд, са преко 23% акција, затим Божица Поповић са преко 19% акција (кћерка Душанке и Вељка Поповића) и Зоран Дубљевић (комерцијални директор АД Вога Кеџић из Железника пре приватизације, како произлази из јавно објављених информација) са преко 9%. Такође, преко ПЗП Крагујевац а.д, зависног друштва друштва Бора Кечић, чији назив је промењен у ПЗП Крагујевац доо, друштво „Вога Кеџић” је посредно власник још 6% акција у друштву Србијапут а.д. Београд. На дан 17.04.2014. године објављено је Обавештење о значајном учешћу у друштву Србијапут а.д. Београд, које се односи на Душанку Поповић, на којем је њена електронска адреса: duska@borakecic.rs, из које произлази електронска идентификација именоване са друштвом „Вога Кеџић”, а не са друштвом Србијапут а.д. Београд, на које се односи Обавештење. Према достављеном уговору о раду од 30.04.2009. године, Душанка Поповић званично је запослена у друштву Србијапут а.д. Београд почев од 2009. године, као саветник директора.

Према пуномоћју од 12.06.2015. године, на скупштини акционара друштва Србијапут а.д Вељко Поповић заступа интересе највећег акционара (и шурака Жарка Косовића) Велимира Скочајића, што је утврђено из јавнобележничког записника Јованке Јовановић са девета редовне седнице скупштине Србијапут а.д. одржане дана 19.06.2015. године, објављеног на интернет страни друштва Србијапут а.д.

Од утицаја на оцену редовног пословног контакта и односа оснивача друштава „Large transport“ и „Вога Кеџић“ је њихово заједничко појављивање на отварању понуда у другим јавним набавкама, односно на којима је Вељко Поповић као овлашћени представник друштва „Вога Кеџић“ представљао интересе овог друштва. На пример, Вељко Поповић је, дана 15.08.2011. године, представљао понуђача „Вога Кеџић“ на отварању понуда у јавној набавци ЈП ЕМС ЈН бр. 121-11-0, Квалификација за услугу транспорта енергетских трансформатора.

Према записнику о отварању понуда ЈН бр. 7/12, наручиоца Југоисток доо Ниш од 08.10.2012. године, овлашћени представник понуђача „Вога Кеџић“ је Вељко Поповић.

У записнику о отварању понуда од 08.07.2013. године, у јавној набавци услуге вангабаритног транспорта ЈН бр. 182 ОУ/13, наручиоца ЈКП „Београдске електране“, констатовано је да су понуђачи „Вога Кеџић“ и „Savatrans“, а за понуђача „Вога Кеџић“ овлашћени представник је Вељко Поповић.

Према записнику о отварању понуда ЈН бр. 7/3 од 26.04.2014. године – Превоз два трансформатора из ТЕ Колубара Б, измештање трансформатора из Костолац Б и постављање трансформатора из ТЕ Колубара Б на место монтаже, коју спроводи наручилац ЈП „ЕПС Београд - ПД Термоелектране и копови Костолац“, представници понуђача „Вога Кеџић“ су Вељко Поповић и Жарко Косовић.

Заједничко појављивање Жарка Косовића и Вељка Поповића на отварању понуде у другој јавној набавци, у периоду спровођења конкретне јавне набавке, јесте доказ њиховог редовног контакта и да нису у завади, како су наводили.

Из исказа [...], саслушаног у својству сведока на усменој расправи од 20.10.2015. године, произлази да не оспорава да је обављао послове за друштво „Вора Кеџић” али оспорава да је то чинио у периоду спровођења конкретне јавне набавке. Наиме, потврдио је да је обављао послове за друштво „Вора Кеџић” до јануара 2014. године, а да је од септембра 2014. године запослен у друштву Србијапут Логистик Крагујевац - зависно друштво друштва Србијапут а.д. Београд, чија адреса се поклапа са адресом друштва ПЗП Крагујевац доо (Танаска Рајића бр. 16, Крагујевац), приватизованог од стране друштва „Вора Кеџић”. Ова изјава [...] је оцењена као непоуздана, јер је њихов описани однос, посматран заједно са њиховим понашањима у вези са конкретном јавном набавком, несумњиво потврдио да су у редовном личном и пословном контакту, до чијег прекида у време спровођења конкретне јавне набавке није дошло. Коначно, како је претходно наведено а у вези са другом јавном набавком, дана 26.04.2014. године Вељка Поповића се појавио као представник друштва „Вора Кеџић” заједно са Жарком Косовићем-свега 22 дана од дана отварања понуда у предметном поступку јавне набавке.

Што се тиче понашања лица која су обављала послове за ова два друштва у вези са конкретном јавном набавком (Бранкица Витковић и Душанка Поповић), а која лица су лично и пословно повезана са оснивачима два друштва, утврђено је да је Душанка Поповић потписала Најаву о прегледу трансформатора бр. 872 од 14.03.2014. године у име друштва „Вора Кеџић”, као и Овлашћење друштва „Вора Кеџић” бр. 873 да одређена лица обиђу трансформаторске станице које су предмет јавне набавке. На усменој расправи одржаној 08.10.2015. године, именована је, саслушана у својству сведока, потврдила да је повремено радила за братову фирму, да је њен потпис на наведеној Најави обиласка и Овлашћењу, али је оспорила да је комерцијални директор друштва „Вора Кеџић”, испод које функције се потписала. Такође, са адресе duska@borakecic.rs обратила се наручиоцу дана 09.04.2014. године потврдом да је примила електронско писмо наручиоца од истог дана, док је званична електронска адреса овог понуђача наведена у обрасцу „Подаци о понуђачу” означена као: spectransport@borakecic.rs. Наручилац је, међутим, у електронском обраћању друштву „Вора Кеџић” поред службене адресе spectransport@borakecic.rs навео и адресу duska@borakecic.rs, са које је Душанка Поповић истог дана потврдила пријем електронског писма наручиоца. Изјави Душанке Поповић да није комерцијални директор друштва „Вора Кеџић”, испод које функције се неспорно лично потписала, није поклоњено поверење, јер је њена фактичка улога у друштву „Вора Кеџић” значајна. С тим у вези, Душанка Поповић је овлашћена да располаже средствима са рачуна Комерцијалне банке и NLB банке, код којих друштва „Вора Кеџић” и Вора Кеџић доо имају отворене рачуне, користила је сопствену електронску адресу са називом друштва Вора Кеџић и др. У истом контексту је размотрен и Анекс уговора о раду од 20.01.2014. године, према којем је Јасмина Вукосављевић, по занимању економски техничар, распоређена на радно место ВД комерцијални директор. С обзиром на то да из Анекса уговора о раду произлази да уговор у погледу зараде Јасмини Вукосављевић није промењен (ради се о лицу са средњом стручном спремом), а имајући све претходно у виду, оцењено је да је наведени Анекс израђен за потребе поступка.

Изјави да електронска адреса Душанке Поповић у друштву „Вора Кеџић” није избрисана после њеног одласка из друштва, већ је могуће да је користе други запослени у друштву „Вора Кеџић” није поклоњено поверење. Како је већ наведено, из Обавештења о значајном учешћу у друштву Србијапут а.д. од 17.04.2014. године, као електронска адреса Душанке Поповић уписана је адреса: duska@borakecic.rs. На дан када је

Душанка Поповић као своју адресу за друге потребе, означила адресу коју је користила у друштву „Bora Kečić“, у току је био поступак спровођења конкретне јавне набавке и одлука о додели уговора још није донета.

Имајући у виду да су поред именоване, као комерцијалног директора, такође пословно ангажовани у истим пословним просторијама, њен брат Жарко Косовић и супруг Вељко Поповић, као доносиоци пословних одлука у друштвима чији су чланови, закључено је да су они у редовном контакту и да су били у прилици да се договарају о пословним подухватима у интересу сва три друштва, због чега именована није могла обављати послове без њиховог знања, односно налога.

Да су Жарко Косовић и Вељко Поповић доносиоци пословних одлука, произлази из околности да је Жарко Косовић истовремено директор друштва „Bora Kečić“, а на усменој расправи од 08.10.2015. године, Бранкица Витковић је потврдила да је формално обављала улогу директора друштва „Large Transport“ док је пословне одлуке доносио оснивач друштва, Вељко Поповић, што је и он потврдио на усменој расправи од 20.10.2015. године.

Бранкица Витковић као директор друштва „Large Transport“ и друштва Bora Kečić doo, обављала је послове и за друштво „Bora Kečić“, потписала је финансијски извештај за 2012. и 2013. годину за друштво „Bora Kečić“ и Bora Kečić doo и била је овлашћена да располаже средствима са њихових рачуна. На усменој расправи одржаној 08.10.2015. године, саслушана у својству странке, потврдила је да је попунила износе на меницама у име оба друштва – понуђача у предметној јавној набавци и као директор друштва „Large transport“ доставила допис наручиоцу од 11.04.2014. године да одустаје од набавке за партије 1, 3 и 4, путем факса број +381 11 257 12 54, који је означен у образцу „Подаци о понуђачу“ друштва „Bora Kečić“ као његов број.

У погледу навода да је Бранкица Витковић добила отказ, како је навело друштво „Bora Kečić“ у поднеску од 15.12.2014. године, констатује се да је из потврде о одјави са обавезног социјалног осигурања од 04.08.2014. године утврђено да је споразумно раскинула радни однос у друштву Bora Kečić doo, и није добила отказ, што би се очекивало да је третирана као запослена која је повредила одредбе Закона о раду, истовремено радећи за конкурентско друштво као директор, без знања и сагласности оснивача друштва у којем је такође директор (Bora Kečić doo).

У конкретном случају, из наведеног понашања Душанке Поповић и Бранкице Витковић у вези са конкретном јавном набавком, произлази да у истим пословним просторијама обављају послове за друштва која припадају Жарку Косовићу и Вељку Поповићу, које послове нису могле обављати без њиховог знања односно налога.

Уколико се претходно утврђена објективна неоправданост и нерационалност одустајања од понуде друштва „Large transport“ у четири партије, у којима је друштво „Bora Kečić“ другорангирано, доведе у вези са претходно описаним блиским породичним и пословним односима оснивача два друштва која се одвијају уз истог сарадника (Бранкицу Витковић) у истим пословним просторијама произлази да та два друштва нису припремала независно своје понуде.

III. Рестриктивни споразум и аргументи странака

Сагласно свему претходно утврђеном произлази да су се друштва „Вора Кеџић” и „Large transport“ договорили да поднесу појединачне понуде у којима су договорили понуђене цене, као и понашање које ће предузети у току спровођења поступка јавне набавке у зависности од друге/других понуда. Из утврђених релевантних чињеница произлази да су се о претходно наведеном, у име тих друштава, договорили Жарко Косовић и Вељко Поповић, пре подношења понуда за конкретну јавну набавку. Циљ „намештене понуде” јесте да се спречи конкуренција и да конкуренти постигну већу добит него што би то било могуће у условима конкуренције.

Предузето понашање друштва „Вора Кеџић“ и „Large Transport” у конкретној јавној набавци је супротно од оног које је предузео трећи понуђач, што је, према оцени Комисије, последица њиховог договора. Наиме, потенцијални понуђач који сматра да је неопходно прописати још неки услов може да покуша да оспори садржину конкурсне документације подношењем захтева за заштиту права у поступцима јавних набавки, пре истека рока за подношење понуде. Да је садржина конкурсне документације оспорена и да је наручилац изменио услов конкурсне документације у партији 6, на шта је био упозораван, друштво „Вора Кеџић” је могло да понуди вишу цену, уколико је основан навод тог друштва да оно нема конкуренцију у тој партији. Међутим, друштво „Вора Кеџић” није оспорило садржину конкурсне документације, што је у интересу сваког друштва чији је циљ повећање профита, односно закључење уговора о јавној набавци, која могућност се значајно повећава са додатним условима у конкурсној документацији који смањују број потенцијалних понуђача, или, како наводи друштво „Вора Кеџић”, не би било других понуђача у тој партији.

У контексту понуђених цена три понуђача, друштво „Вора Кеџић” не би могло да закључи уговор у партијама 2 и 5. С обзиром на то да се унапред извесно није могло претпоставити да ли ће други независни понуђач понудити у некој, или свим партијама цену нижу од понуде друштва „Вора Кеџић”, односно цену испод границе економске оправданости и без остварене добити, било је неопходно да у конкретној јавној набавци учествује и друштво „Large Transport”, са ценама које су знатно ниже од понуђених цена друштва „Вора Кеџић”. У конкретном случају, понуда понуђача „Savatrans“ је несумњиво била очекивана. Увидом у решења Републичке Комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, објављених на интернет страни овог органа бр. 4-00-935/2013 од 28.06.2013. године, бр. 4-00-1902/2013 од 23.11.2013. године и бр. 4-00-1903/2013 од 28.10.2013. године констатовано је да су у питању јавне набавке за пренос трансформатора у којима се редовно јављају друштва „Вора Кеџић“ и „Savatrans“. Према ставу Републичке комисије из решења бр. 4-00-1902/2013 од 23.11.2013. године, које је објављено на њеној интернет страни, понуђач би могао да понуди и неуобичајено ниску цену само да би закључио уговор, односно може да понуди цену и испод границе економске оправданости и без остварене добити, а да заузврат стекне референцу која му је неопходна. Друштва „Large Transport” и „Вора Кеџић” су морали имати у виду да је мало вероватно да ће неко трећи понудити нижу цену од цене друштва „Large Transport”, које су неколико пута ниже од процењене вредности набавке. Како произлази из претходно утврђеног, очекивани наступ трећег понуђача је довео до тога да друштва одреде цене у својим понудама на начин да је у свакој партији најнижа понуђена цена од стране друштва „Large Transport”.

Као основ образложења за могуће одустајање од појединих партија је искоришћено наводно непоседовање прикључних средстава са фабрички уграђеним подужним

(чеоним) носачима, који услов није прописан у конкурсној документацији. Како унапред није могло бити познато да ли ће и у колико партија треће друштво бити другорангирано, морало се избећи као сумњиво понашање, истовремено одустајање од понуда у свим партијама у којима друштво „Вора Кеџић” није другорангирано. Стога је дошло до понуде од стране друштва „Large Transport” у партији 6, која је, иако неприхватљива понуда, одмах након отварања понуда повучена, да би се искористило исто образложење за одустајање и од других партија. Међутим, друштво „Large transport“ је могло и требало да поступи као понуђач који има намеру да закључи уговор и да поднесе понуде у партијама за које испуњава услове из конкурсне документације, а то су партије од 1-5. Уколико понуђач испуњава услове за подношење понуде у свим партијама, а сматра да се извршење предмета услуге неће моћи обавити без испуњења додатног услова, који наручилац није навео у конкурсним условима, понуђач ће покушати да оспори садржину конкурсних услова, или да размотри да ли испуњава услов и за извршење предмета набавке и да у складу са тим донесе одлуку о подношењу понуде. У сваком другом случају, није у складу са логичким принципима да понуђач поднесе понуду, осим уколико нема неки други циљ. Ако понуђач ипак поднесе понуду у намери да закључи уговор, а у питању је конкретна јавна набавка, и након отварања понуда констатује да је његова понуда најповољнија, на добијени допис наручиоца од 09.04.2014. године, једини могући одговор би био да такав услов није прописан конкурсном документацијом, да предмет услуге у партијама 1-5 није превоз или транспорт трансформатора по путу, већ манипулација у кругу Трафо станице, због чега дозвола управљача пута није потребна, а самим тим ни подужни носачи, како је поступио трећи понуђач, друштво „Savatrans“.

У прилог наведеном закључку да су понуде друштва „Вора Кеџић” и „Large transport“ договорене, говоре и контрадикторна изјашњења ових друштава, почев од чињенице које лице је попуњавао обрасце и менице које су саставни део понуда за оба друштва, при чему није уверљиво да нико није могао да се сети ко је припремао документацију понуда, односно попуњавао обрасце на страни оба друштва. У вези с тим, Бранкица Витковић је навела да је потписала бланко тендерску документацију за друштво „Large transport“, односно потписала обрасце који чине саставни део спорне понуде овог друштва, док је [...] навео да је именована попунила обрасце и менице везано за спорну јавну набавку, а на расправи од 20.10.2015. године изјавио је да не може да се сети ко је попуњавао обрасце који су саставни део документације понуде, што је потпуно основано Комисија оценила као неуверљив одговор, с обзиром на то да то друштво нема других запослених. Такође, контрадикторни су и наводи друштва „Вора Кеџић“ изнети у поднеску бр. 4/0-02-544/2014-11 од 25.12.2014. године, да је обрасце понуда за ово друштво попунио Љубомир Станојевић, а меницу је попунила Вуковић Љиљана, јер је [...], саслушан у својству сведока, на усменој расправи од 08.10.2015. године, изјавио да се не сећа да је потписао неки документ, с обзиром на то да је његова улога комерцијална обрада трошкова понуде и да се не сећа ко је припремао документацију, а Бранкица Витковић је потврдила да је она попунила менице за оба друштва.

На основу тога, као и комплетне чињеничне грађе, произлази да су обе понуде заједнички припремане у истим пословним просторијама у улици Стевана Филиповића 113, у Железнику, по налозима Жарка Косовића и Вељка Поповића. Наиме, замисао да се потврда ЈП Путеви Србије бр. 6132/13-1 од 03.04.2014. године прикључи документацији понуде друштва „Вора Кеџић”, а нису у вези са захтеваним условима конкурсне документације, могла је доћи само од лица које је имало интерес за то. Уз поднесак од 25.12.2014. године друштво „Вора Кеџић“ је доставило и Комисији наведену

потврду као и фотокопије фотографија прикључних средстава са подужним носачима. Иако је Бранкица Витковић потписала сву документацију у вези са конкретном јавном набавком за друштво „Large transport“, она није имала интерес да подноси понуду која је неприхватљива, а њени послодавци Жарко Косовић и Вељко Поповић јесу, што значи да су само они могли да припреме стратегију и наложе сарадницима даље поступање. Из тога даље произлази да су Жарко Косовић и Вељко Поповић, као доносиоци пословних одлука, одлучили којим средствима ће доказивати да су испунили услове захтеваног техничког капацитета прописаног конкурсном документацијом, будући да средства (прикључна и вучна возила) за које су поднели доказе у документацији својих понуда, нису једина средства која поседују.

Друштво „Вора Кеџић“ извршило је увид у списе предмета дана 10.09.2015. године, и копирао је извештај МУП-а бр. 226.1-2205/15 од 07.03.2015. године, у којем се наводи власништво друштва „Large transport“ над прикључним средством од 214т, што је констатовано Службеном белешком. С тим у вези је питање Жарка Косовића, упућено Вељку Поповићу на усменој расправи одржаној дана 20.10.2015. године, да ли је поправљено прикључно возило друштва „Large transport“ веће носивости од 120т и без подужних носача, за које је, како је изјавио, сазнао да га поседује преко интернет стране надлежног министарства. Према исказу [...] на усменој расправи одржаној дана 20.10.2015. године прикључно возило је поправљено. Претраживањем интернет стране Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре није пронађен наведени садржај. Код наслова „Сектор за друмски транспорт, путеве и безбедност саобраћаја“ отвара се колона под називом „Решење о испуњености услова за отпочињање и обављање јавног превоза путника и ствари“, где је само описан начин како се исто добија. Стога се констатује да на интернет страни Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре није објављена информација о статусу прикључних возила „покварено“ или сл, те је питање оцењено као тенденциозно, са циљем да се укаже да је прикључно средство носивости 214т било покварено, што је наводно био разлог због којег друштво „Large transport“ није поднело доказе о поседовању овог прикључног средства у понуди за конкретну јавну набавку.

У изјавама Вељка Поповића и писменим доказима уочене су контрадикторности. На усменој расправи од 20.10.2015. године, [...] је изјавио да се средства за извршење предмета јавне набавке – манипулација или пренос трансформатора налазе код његовог пријатеља у Смедереву, Љубе Петровића. Из документације понуде овог друштва и стручног налаза BZR Consalting привредно друштво за безбедност и здравље на раду, инжењеринг и консалтинг доо Београд, произлази да је преглед аутодизалице произвођача ДЕМАГ СРН тип ХЦ -810 година, производње 2001. године, регистарског броја БГ220-00 извршен на градилишту у Панчеву дана 01.04.2014. године. Такође, Вељко Поповић је изјавио да никада није размењивао људство и опрему са друштвом „Вора Кеџић“, док је према наводима друштва „Savatrans“, из поднеска од 07.05.2015. године, друштво „Large transport“, уговором о закупу, изнајмило средство за извршење специјалног транспорта друштву „Вора Кеџић“ у јавној набавци услуге вангабаритног транспорта ЈН бр. 182 ОУ/13, наручиоца ЈКП „Београдске електране“. У списку средстава којима ће друштво „Вора Кеџић“ извршити јавну набавку ЈН бр. 182 ОУ/13, достављеног од стране друштва „Savatrans“, друштво „Вора Кеџић“ је навело и аутодизалицу ДЕМАГ ХЦ 810, носивости 330т, што је предочено друштву „Вора Кеџић“, али оно није оспорило садржај овог списка средстава. Увидом у документацију понуде друштва „Large transport“ за конкретну јавну набавку утврђено је да је исту дизалицу регистарске ознаке БГ 220-00 пријавило друштво „Large transport“ као

средство којим доказује испуњеност услова захтеваног техничког капацитета, а која се према приложеној копији саобраћајне дозволе води на друштво „Large transport”. **Према извештају Министарства унутрашњих послова, Полицијска управа за град Београд, Одељење за управне послове, Одељење за регистрацију возила и возачке дозволе бр. 226.1-2205/15 од 09.04.2015. године, прикључна возила регистарских ознака 00-119БГ и 00-120БГ регистрована су на име друштва „Вога Кеџић“, док су у време спровођења конкретне јавне набавке била регистрована на друштво „Large transport“.** Из наведеног произлази да се изјави Вељка Поповића да никада није размењивао људство и опрему са друштвом „Вога Кеџић“ не може и не треба поклонити поверење.

Уколико се изјашњења два друштва о истој околности или чињеници не подударају и нарочито ако су у супротности са поузданијим доказима у списима предмета - писменим доказима, или изјашњењима трећих лица која нису мотивисана да дају нетачне изјаве, изводи се закључак да се чињенице и околности покушавају приказати другачијима у циљу прикривања стварног чињеничног стања. У конкретном случају, оснивачи два друштва тајно су договорили и приремили понуде уз помоћ сарадника, тако што су заједнички одредили цене у појединачним понудама и главне правце стратегије током спровођења поступка конкретне јавне набавке које се углавном тичу одустајања од понуда друштва „Large transport”.

Да је из утврђене чињеничне грађе изведен правилан закључак, потврђује следећи скуп констатованих околности, које уобичајено потврђују постојање „намештене понуде“:

- **јак мотив да дође до тајног договора понуђача,**
- **није обезбеђено пословно образложење које оправдава предузимање одређених активности,**
- **постојање перспективе повећања профита у случају униформног - неаутономног поступања, озбиљнија промена у пословној пракси и сл,**
- **комуникација између понуђача пре или у току подношења понуда (посредне или непосредне).**

Из фактичке повезаности два понуђача и начина организације пословања та два друштва произлази снажан мотив да договоре понуђене цене у појединачним понудама, при чему немају објективно образложење за предузимање одређених активности у поступку спровођења јавне набавке као и пре подношења понуда, док је истовремено констатована перспектива повећања профита у случају униформног - неаутономног поступања. Такође, дошло је до озбиљније промене у пословној пракси ова два друштва, будући да је претходно само друштво „Вога Кеџић” учествовало у јавним набавкама, с тим да је оснивач друштва „Large transport“ представљао друштво „Вога Кеџић” као понуђача у другим јавним набавкама док у конкретној јавној набавци одлучују да учествују оба друштва са појединачним понудама.

Перспектива повећања профита у случају униформног поступања се огледа у томе што су подношењем појединачних понуда у свих 6 партија од стране оба друштва, уз примену одрђене стратегије, друштва „Вога Кеџић” и „Large transport“ могла да издејствују одлуке о закључењу уговора по вишој цени. Наиме, да друштво „Large transport“ није одустало од понуда у партијама 1, 2, 3, 4 и 5, закључило би уговор за сваку од ових партија у укупној вредности од 5.350.000,00 динара. Уколико се одузме износ на име уновчене менице од 410.500,00 динара за партију 6, вредност уговора би

износила 4.939.500,00 динара. У том случају друштво „Вога Кеџић“ би закључило уговор само у партији 6 у вредности од 10.480.000,00 динара, што би са вредношћу уговора друштва „Large transport“ износило **15.419.500,00 динара**. У опцији униформног деловања, друштво „Вога Кеџић“ је требало да закључи уговор у партијама 1, 3, 4 и 6 у укупној вредности од 16.850.000,00 динара а друштво „Large transport“ у партијама 2 и 5 у укупној вредности од 1.980.000,00 динара, што укупно износи 18.830.000,00 динара, односно након одбитка износа од 480.000,00 динара на име уновчених меница за одустајање од партија 1, 3, 4 и 6, вредност уговора оба друштва износила би **18.350.000,00 динара**. Разлика од **2.930.500,00 динара** у корист опције која је договорена између понуђача, потврђује да је перспектива повећања профита код униформног поступања постојала. Разлика у понуђеним ценама ова два понуђача била је значајна и премашила је износ наплаћених меница друштва „Large Transport“ у односу на понуђену цену друштва „Вога Кеџић“, што је у прилог констатацији да су и ту околност морали имати у виду код одређивања цена појединачних понуда.

За доказивање повреде конкуренције - „намештене понуде“, поред скупа већ наведених околности, релевантно је доказати да су понуђачи на неки начин комуницирали у вези са својим будућим понашањем на тржишту, у конкретном случају у вези са битним елементима понуде. Оснивачи два понуђача (Жарко Косовић и Вељко Поповић), као доносиоци пословних одлука, блиско су рођачки и пословно повезани у пословној активности која се редовно одвија у истим пословним просторијама, из чега произлази да су у континуираном контакту, укључујући период пре и после подношења понуде, због чега наводи о наводној завади у време спровођења конкретне јавне набавке нису оцењени као уверљиви.

Ценећи мотив наведених друштава која су, како је утврђено у поступку, несумњиво повезана личним и пословним односима, да учествују у истој јавној набавци са аспекта дуплих трошкова припреме и учествовања у јавној набавци у којој уговор у свакој партији може да закључи само једно друштво, оцењено је да су код две понуде са различитим понуђеним ценама (при чему су цене у једној понуди ниже од друге у свим партијама) веће могућности да два понуђача закључе уговоре по вишим ценама, нарочито ако се очекује мали број других понуђача.

На Обавештење од 21.06.2016. године, које је странкама достављено у смислу одредбе члана 38.став 2. Закона, којим је констатовано да на основу утврђене чињеничне грађе произлази повреда конкуренције из члана 10. став 1. и 2. тачка 1) Закона, с тим што Обавештење не прејудуцира коначну одлуку, друштво „Вога Кеџић“ је одговорило поднеском од 11.07.2016. године, поново се позивајући на прописе и разлоге безбедности у вези са приколицом са подужним носачима, у прилог којој тврдњи је доставило копије фотографија средстава којима располаже, с тим да је у питању други произвођач (Felbermayer) опреме, за разлику од претходно достављених фотографија опреме италијанског произвођача Cometto, као и поменути Стручни налаз професора са Саобраћајног факултета. Поново је наглашено да је то друштво, приговором и документацијом у понуди, хтело да подсети наручиоца да је за извршење предмета набавке потребно поседовање приколице са подужним носачима из разлога безбедности. Како произлази из претходно утврђеног чињеничног стања ови наводи су неосновани.

Код доношења ове одлуке цењени су и наводи друштва „Вога Кеџић“ из поднеска од 22.07.2016. године, којом приликом су достављени докази о томе да одређени домаћи

превозници, међу којима је „Savatrans“, покушавају да заобиђу прописе у области специјалног превоза, у вези са којом околношћу је и изјава Жарка Косовића са усмене расправе од 20.10.2015. године везана за деловање нелојалне конкуренције у области специјалног (вангабаритног) транспорта. Имајући у виду да је сузбијање нелојалне конкуренције превасходно према Закону о трговини у надлежности других органа, те самим тим није могла бити предмет овог поступка, оцењено је да ови наводи и достављени докази нису од утицаја на другачију одлуку.

Уверење у правилност оцене чињеничног стања потврдило је и изношење супротних података о истој околности од стране друштва „Вора Кеџић“. На пример, поднеском од 25.12.2014. године друштво „Вора Кеџић“ је потврдило да је тачно да постоји извесна повезаност у смислу члана 62. Закона о привредним друштвима. У накнадним поднесцима било каква повезаност се оспорава. На 14. страни поднеска од 05.08.2015. године друштво „Вора Кеџић“ је истакло следеће: „јасно је да су стварно седиште „Вора Кеџић“ и „Large transport“ били на Стевана Филиповића, међутим канцеларије су биле физички одвојене...”. На усменој расправи одржаној 08.10.2015. године на питање свог пуномоћника да ли су седишта друштва „Вора Кеџић“ и „Large transport“ на истој адреси Жарко Косовић је одговорио да нису на истој адреси. Као што је већ образложено, сви претходно поменути докази несумњиво говоре у прилог закључку да је фактичко седиште оба друштва на адреси Стевана Филиповића 113, Железник.

На Обавештење од 21.06.2016. године друштво „Large transport“ је одговорило поднеском од 12.07.2016. године, у којем је навело да фактички повезана друштва не представљају појам који произлази из закона, да је у питању мало предузеће које је наплатом меница за конкретну јавну набавку доведено у лошу финансијску ситуацију, да ниједно треће лице није имало штете од тог одустанка и да понуда није неочекивано повучена већ када се утврдило да се не може реализовати због техничких услова и да је дао уверљиво објашњење за ангажовање страног превозиоца. Највећи део навода овог друштва је већ оцењен као неуверљив и непоуздан у претходном делу образложења овог решења. У погледу осталих навода закључено је да нису од утицаја на другачију чињеничну грађу, па ни од утицаја на другачију одлуку.

Размотрени су и сви други наводи и докази које су странке у поступку изнеле, али је оцењено да нису од утицаја на другачију одлуку.

На основу писмених доказа, саслушаних странака и сведока, личног и пословног односа оснивача два друштва и доношења одлука тих друштава у вези са конкретном понудом пре подношења понуде и у току спровођења конкретне јавне набавке, произашао је само један закључак и искључена је свака могућност да се изведе било који други закључак, осим да су појединачне понуде ова два друштва договорене у погледу цене и даљег наступа у поступку јавне набавке.

У погледу процесних права странака констатује се да су оне имале могућности да се изјасне на утврђене чињенице из Обавештења од 09.07.2015. године и Обавештења од 21.06.2016. године. На захтев странака у поступку одржане су две усмене расправе од 08.10.2015. године и 20.10.2015. године, којом приликом су уважени захтеви за саслушање сведока: [...], [...] и [...]. Такође, странке су поднеле два захтева за изузеће службеног лица овлашћеног за вођење овог поступка, који захтеви су одбијени Закључком Председника Комисије од 17.09.2015. године и Закључком Председника Комисије од 25.07.2016. године. Након разматрања навода из предметних захтева, узимајући у обзир стање у спису предмета, Председник Комисије је утврдио да су исти

наводи неосновани са образложењем да су предметни захтеви базирани на произвољним закључцима подносиоца захтева и да не садрже ниједну конкретну тврдњу, нити доказ који би указао на то да је овлашћено службено лице поступало пристрасно у предметном поступку.

Захтеви за саслушање сведока [...] и [...] и [...] и из турског друштва од 05.08.2015. године, поновљени су у поднеску од 11.07.2016. године, на околност комуникације Божице Поповић са представницима Турског друштва око изнајмљивања потребне опреме, уз нову околност за саслушање у вези са писмима Турског друштва од 28.03.2014. године и 04.04.2014. године, односно да ли су заиста сачињена од стране Anatolia Logistik, Turgut Ozal Cadessi No 14/A Cayirova/Kocalei. Закључком службеног лица бр. 4/0-02-8/2016-10 од 21.10.2016. године одбијен је предлог за саслушање наведених сведока као сувишан, јер су околности на које се предлаже саслушање већ разјашњене на основу других, поузданијих (писмених) доказних средстава, што је претходно ближе образложено.

IV. Примена члана 10. Закона

На основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа посебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка утврђено је да су друштва „Large transport” и „Вора Кеџић”, постигла споразум који има за циљ и последицу значајно ограничавање и нарушавање конкуренције у конкретной јавној набавци, којима су утврдили продајне цене, што је сходно одредбама члана 10. став 2. тачка 1) Закона забрањени рестриктивни споразуми. Применом члана 10. став 1. и 2. тачка 1) Закона одлучено је као у тачки 1. диспозитива овог решења.

Споразуми између учесника на тржишту који имају за циљ или последицу значајно ограничавање, нарушавање или спречавање, конкуренције на територији Републике Србије јесу споразуми којима се нарочито непосредно или посредно утврђују куповне или продајне цене или други услови трговине. Према ставу 3. наведеног члана Закона, рестриктивни споразуми су забрањени и ништави, осим у случајевима изузећа од забране у складу са овим законом, док су сходно члану 14. став 2. Закона дозвољени рестриктивни хоризонтални споразуми мањег значаја уколико њихов циљ није одређивање цена или ограничавање производње или продаје, односно подела тржишта снабдевања. У складу са наведеним одредбама Закона, Комисија није била позвана да се изјасни о евентуалном испуњењу критеријума за појединачно изузеће из члана 11. Закона, с обзиром да странке нису поднеле захтев за појединачно изузеће у смислу члана 12. Закона. Имајући у виду да јавне набавке учествују великим делом у привреди државе, спречавањем и ограничавањем конкуренције у јавним набавкама умањује се добробит друштва, која је, одредбом члана 1. Закона, дефинисана као један од основних циљева заштите конкуренције.

Применом члана 10. став 3. Закона одлучено је као у тачки 2. диспозитива овог решења.

VII Мера заштите конкуренције

Чланом 68. Закона је прописано да ће се учеснику на тржишту одредити мера заштите конкуренције, у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини највише 10% од укупног годишњег прихода оствареног на територији Републике Србије, обрачунатог у складу са чланом 7. Закона, ако закључи или изврши рестриктивни споразум у смислу

члана 10. Закона, односно рестриктивни споразум који није изузет од забране у смислу члана 60. Закона.

Приликом утврђивања висине износа мере заштите конкуренције примењују се одредбе члана 57. став 2. Закона и одредбе Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“, бр. 50/2010, у даљем тексту: Уредба).

Чланом 57. став 2. Закона прописано је да се приликом одређивања висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције, у обзир узимају намера, тежина, последице и трајање утврђене повреде конкуренције.

Методологија одмеравања висине изречене мере утврђује се Смерницама Комисије за примену наведене Уредбе, од 19.05.2011. године, које су објављене на интернет страни Комисије www.kzk.org.rs.

Сходно члану 7. став 1. Закона, годишњи приход учесника на тржишту утврђује се у висини укупног годишњег прихода пре опорезивања, за обрачунску годину која претходи години у којој је покренут поступак (у овом случају, дакле, за 2013. годину). Према подацима из Биланса успеха друштва „Large transport“ за 2013. годину, укупни годишњи приходи тог друштва износе 41.572.000,00 динара. Укупни годишњи приходи друштва „Вога Кејић“ износе 391.689.000,00 динара, што је утврђено из Биланса успеха овог друштва за 2013. годину.

Сходно Смерницама Комисије оцењено је да предметна повреда конкуренције представља веома тешку повреду конкуренције, у које се превасходно убрајају рестриктивни споразуми о утврђивању цена и других услова трговине.

У погледу намере учесника на тржишту да изврши повреду конкуренције закључено је да је ова повреда конкуренције учињена са јасно израженом намером да се ограничи и наруши конкуренција, и свешћу о неминовности њеног настанка, имајући у виду да је у питању споразум понуђача у поступку јавне набавке чију суштину представља процес конкуренције, у којем се сваки договор са другим понуђачем предузима у циљу елиминације конкуренције.

У конкретном случају није дошло до закључења уговора о извршењу предмета јавне набавке што не утиче на констатацију да је дошло до ограничења и нарушавања конкуренције. С аспекта постојања повреде из члана 10. Закона о заштити конкуренције, утврђује се да ли је дошло до споразума између учесника на тржишту чији је циљ или последица да се ограничи или наруши конкуренција. Евантуално закључивање уговора са Наручиоцем након поступка јавне набавке може се узети у обзир као додатна околност која говори о тежини последица рестриктивног споразума по тржиште конкуренције.

Како је Смерницама Комисије прописано, код одређивања висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције, првенствено се утврђује висина основног износа мере применом фактора тежине и трајања повреде конкуренције, а затим се утврђује постојање околности које утичу на смањење, односно повећање основног износа мере заштите конкуренције.

Полазећи од наведеног, а нарочито од тога да конкретна врста рестриктивног споразума представља веома тешку повреду конкуренције, како је прописано Смерницама, тј. генерално најтежу повреду конкуренције у праву конкуренције, применом фактора тежине повреде конкуренције, утврђен је основни износ мере заштите конкуренције у износу од 2,2%.

Након тога, разматране су околности које утичу на корекцију основног износа мере заштите конкуренције, па је констатовано, сходно члану 3. тачка 1) Уредбе, да је отежавајућа околност код оба друштва намера за извршење ове повреде конкуренције. У погледу ове околности а применом фактора за отежавајућу околност од 1,1 добијен је износ увећања основног износа мере заштите конкуренције за 0,22.

С обзиром на то да у овом предмету није установљено постојање олакшавајућих околности, износ новчане мере заштите конкуренције се, процентуално изражено, своди на 2,42% (2,2 + 0,22).

Установљено чињенично стање, тежина, намера као и отежавајуће околности истоветни су за обе странке.

Полазећи од укупног годишњег прихода два друштва оствареног на територији Републике Србије у 2013. години, а применом чл. 57. ст. 2. и 68. став 1. тачка 2) Закона и чл. 3. тачка 1) Уредбе, критеријума и свих околности у конкретном случају, при чему је коришћена и методологија формулисана у Смерницама Комисије, утврђен је износ мере заштите конкуренције друштву „Large transport” у висини од 2,42%, што износи 1.006.042,00 динара (словима: милионшестхиљадачетрдесетдва динара), и друштву „Вора Кеџић” у висини од 2,42%, што износи 9.478.873,00 динара (словима: деветмилионачетристоседамдесетосамхиљадаосамстоседамдесеттри динара)

На основу изнетог, Савет Комисије је одлучио као у тачки 3. и 4. диспозитива овог решења.

Оцењујући финансијску снагу учесника на тржишту, којем је одређена мера заштите конкуренције у облику обавезе плаћања новчаног износа, а према јавно доступним подацима који потврђују његову финансијску способност у моменту одређивања мере заштите конкуренције, нарочито имајући у виду висину новчаног износа одређене мере, закључено је да је у тачки 5. диспозитива овог решења утврђен разуман и оправдан рок за поступање по обавези плаћања мере заштите конкуренције, под претњом принудног извршења у складу са чланом 57. став 4. Закона.

Сходно члану 59. став 1. Закона, а у вези са мерама које имају за циљ отклањање утврђене повреде конкуренције, односно спречавање могућности настанка исте или сличне повреде, давањем налога за предузимање одређеног понашања или забране одређеног понашања (мере понашања), одлучено је као у тачки 6. диспозитива овог решења.

Размотрена је и могућност предвиђена чланом 167. ЗЈН о изрицању мере забране учешћа у јавним набавкама али је оцењено да се у конкретном случају одређивањем мере заштите конкуренције остварује сврха и циљ закона.

Сходно члану 40. став 1. Закона, одлучено је као у тачки 7. диспозитива овог решења.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор тужбом која се подноси Управном суду, у року од 30 дана од дана пријема решења.

Доставити:

-Large transport doo
Вељко Поповић
Поенкареова бр. 16
Београд
-Адвокат Милица Суботић
АОД Јанковић, Поповић и Митић
Владимира Поповића бр. 6
Нови Београд,
-Архива

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Др Милоје Обрадовић